gemeente Steenbergen
De Heen Dinteloord Kruisland Nieuw-Vossemeer Steenbergen Welberg

Gemeenteraad Steenbergen

ons kenmerk	:	UM1501020
zaaknummer	:	Ouderbijdrage jeugd-GGZ
uw kenmerk	:	
uw brief van	:	24 februari 2015
afdeling	:	Beleid
contactpersoon	:	Erik de Kraa
telefoonnr.	:	0167-543 475
bijlage(n)	:	factsheet VNG
onderwerp	:	Ouderbijdrage jeugd-GGZ

Steenbergen, 24 februari 2015

Geachte heer/mevrouw,

In navolging op mijn gedane toezegging en in aanvulling op mijn eerdere aan u verwoorde uitleg, doe ik u hierbij een notitie toekomen met betrekking tot de ouderbijdrage en in het bijzonder in relatie tot de Jeugd-GGZ.

Aanleiding

Landelijk wordt op dit moment in de politiek, bij gemeenten en bij jeugdhulpaanbieders een uitgebreide discussie gevoerd over de wenselijkheid en kosteneffectiviteit van de ouderbijdrage. Staatssecretaris Van Rijn (VWS) heeft een onderzoek naar de kosteneffectiviteit en de hardheidsclausule van de ouderbijdrage toegezegd.

Steeds meer gemeenten uiten, ondanks de wettelijke verplichting, bezwaar tegen de praktische uitwerking van de ouderbijdrage in de Jeugdwet. Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft twijfels over de uitvoerbaarheid van de ouderbijdrage. Alle jeugdbranches en landelijke verenigingen van zorgaanbieders (waaronder Geestelijke Gezondheidszorg Nederland, Gehandicaptenzorg Nederland en Jeugdzorg Nederland) hebben gezamenlijk een brief geschreven aan de Tweede Kamer waarin zij zich fel uitspreken tegen de ouderbijdrage.

Hoe zit het precies?

In de Jeugdwet (artikel 8.2.1) is geregeld dat voor jeugdhulp met verblijf een ouderbijdrage is verschuldigd. Als een kind buiten het eigen gezin wordt verzorgd en opgevoed, of als het kind voor een dagdeel buitenshuis verblijft, dan wordt er een ouderbijdrage geheven. Het gaat om verblijf in:

- pleeggezin (waarbij pleegzorg onder de Jeugdwet valt)
- accommodatie van een jeugdhulpaanbieder (open/gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering)
- ggz-instelling
- multifunctionele centra
- orthopedagogische behandelcentra
- plaatsing in een justitiële jeugdinrichting.

Sinds 1 januari 2015 voert het Centraal Administratie Kantoor (CAK) voor gemeenten de vaststelling en de inning van ouderbijdragen uit. De opbrengsten van de inning van de ouderbijdrage gaan naar de gemeente die verantwoordelijk is voor het treffen van een voorziening voor de jongere. In 2015 is in de programmabegroting rekening gehouden met € 25.000,-[1] aan inkomsten uit ouderbijdragen. Overigens geldt dat voor de gehele regio West Brabant West rekening wordt gehouden met een bedrag van circa € 400.000,-. De genoemde bedragen betreffen de algehele kosten voor de ouderbijdrage. Een nadere specificatie van het aantallen cliënten is momenteel niet voorhanden. De uitvraag voor wat betreft de ouderbijdrage heeft namelijk geen onderdeel uit gemaakt van het inkoopproces van de regio West Brabant West en er zijn dan ook geen betrouwbare cijfers voorhanden.

Het proces

De gemeente doet op grond van artikel 8.2.3 van de Jeugdwet een melding bij het CAK van het afgeven van een indicatie jeugdhulp met verblijf en wijst een bijdrageplichtige aan. Hierbij houdt de gemeente rekening met uitzonderingen die gelden voor 1) adoptieouders, 2) ouders waarvan het gezag is beëindigd en waarin sprake is van crisisopvang. Het CAK stelt de hoogte van de ouderbijdrage vast (vastgestelde tarieven) en int deze bij de bijdrageplichtige. Het CAK kan op basis van hardheidsclausule afzien van inning van de ouderbijdrage. De bijdrageplichtige moet aantonen dat er bij inning van de ouderbijdrage een onbillijke situatie ontstaat.

Overgangsrecht

Voor jeugdigen die ten tijde van de inwerkingtreding van de Jeugdwet een indicatie of verwijzing ten laste van de AWBZ en/of GGZ-zorg hebben, geldt een overgangsperiode waarin er voor hen niets verandert en zij zich kunnen instellen op de nieuwe situatie. De overgangsperiode verschilt naar gelang de resterende looptijd van de indicatie of de verwijzing, maar eindigt in elk geval op 31 december 2015. Gedurende het overgangsrecht is geen ouderbijdrage verschuldigd.

Er geldt wel een verplichting tot het betalen van een ouderbijdrage voor jeugdigen die in 2014 onder de Wet op de Jeugdzorg vielen en nu onder de Jeugdwet valt. Reden hiervan

[1] Het gaat om ongeveer een 0.5% van het macrobudget uit de meicirculaire.

is dat voor deze groep onder de Wet op de Jeugdzorg ook al sprake was van een ouderbijdrage.

Waarom zouden we ouderbijdragen wel innen?

- Het is een wettelijke verplichting
- In de programmabegroting is rekening gehouden met € 25.000,- aan inkomsten
- Deze inkomsten zijn regionaal meegenomen in het model verrekenen en verzekeren en zijn dus van invloed op de mate van solidariteit van andere gemeenten.

Consequentie besluit wel innen:

- Inrichten van een handmatig werkproces binnen de Toegang om tot veilige informatie-uitwisseling met het CAK over te kunnen gaan.
- Indien het onderzoek van de staatssecretaris als gevolg heeft dat de ouderbijdrage wordt afgeschaft, bestaat het risico dat reeds geïnde bedragen moeten worden terugbetaald.

Waarom zouden we ouderbijdragen niet innen?

- De ouderbijdrage vormt een drempel voor jeugdhulp en leidt ertoe dat kinderen uit minder welvarende gezinnen met problemen zich minder snel zullen laten behandelen.
- Ouders zijn bij verblijf van jeugdigen in het kader van de zorgverzekeringswet (somatische zorg) geen bijdrage verschuldigd. Het zou daarom onrechtvaardig zijn (ongelijke behandeling) bij andere vormen van zorg wel een ouderbijdrage te vragen.
- De informatie-uitwisseling, die benodigd is voor het vaststellen en aanpassen van ouderbijdragen, levert een extra administratieve last op voor jeugdhulpaanbieders en gemeenten. In 2015 geldt dit argument zwaarder omdat er nu nog geen sprake is van een landelijk geautomatiseerd systeem.

Consequenties besluit niet innen:

- Informatie-uitwisseling met het CAK niet opstarten
- Collegebesluit voorbereiden, dekking vinden voor reeds geboekte inkomsten ouderbijdrage € 25.000,-
- Met de regiogemeenten in gesprek over de consequenties voor de solidariteit in de regio en eventuele aanpassing van het model verrekening en verzekeren.
- Als het onderzoek van de staatssecretaris niet leidt tot aanpassing van de wet, moet alsnog worden overgegaan tot het inrichten van het proces tot informatie-uitwisseling, en inning met terugwerkende kracht.
- Juridische consequenties zijn onduidelijk.

Model verrekenen en verzekeren

Zoals hierboven vermeld zijn voor het wel of niet innen van de ouderbijdrage verschillende consequenties en afwegingen te benoemen. In het bijzonder geldt wel dat binnen de regio West Brabant West het model "Verrekenen en verzekeren" ten aanzien van de jeugdhulp is vastgesteld. In dit model is ook rekening gehouden met de ouderbijdrage. Ondanks dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor het innen van de ouderbijdrage, geldt wel dat bij een gemeentelijk besluit om over te gaan om het innen

van de ouderbijdrage te stoppen c.q. op te schorten dat dit direct consequenties heeft voor de regionale uitgangspunten en afspraken ten aanzien van het model.

Standpunt staatssecretaris

De staatssecretaris heeft naar aanleiding van de verschillende argumenten en ingediende moties uitgesproken de wet, met begrip voor de positie van de Kamer, te handhaven. Hij doet momenteel onderzoek naar de hardheidsclausule en naar de kosteneffectiviteit van de ouderbijdrage over de hele breedte van de jeugdzorg. De VNG wacht de uitkomsten van beide onderzoeken af en zal op basis van de uitkomsten graag met de staatssecretaris in gesprek gaan.

Daarbij is het ook goed om te vermelden dat de Jeugdwet in artikel 8.2.5 bepaalt dat indien het CAK zijn wettelijk taak niet naar behoren kan verrichten, de minister kan bepalen dat de bevoegdheden ten aanzien van de ouderbijdragen overgaan naar de minister van VWS

Vervolg

Gelet de discussies en de consequenties onder andere voor het model "Verrekenen en verzekeren" die voortvloeien uit een eventueel besluit ten aanzien van de ouderbijdrage is het belangrijk binnen de regio West Brabant west deze consequenties met elkaar te bespreken. Hiertoe zal ik in het bestuurlijk overleg van 4 maart de aandacht vragen voor dit onderwerp. De uitkomst van deze bespreking zal ik zo spoedig mogelijk aan u overdragen.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Wethouder van Steenbergen,

C.J.M. van Geel
Wethouder